

Dosarul nr. 2ra-287/20

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Buiucani (jud. P. Harmaniuc)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. N. Simciuc, I. Secieru, I. Cotruță)

ÎNCHEIERE

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Mariana Pitic
Nicolae Craiu

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de Mihail Buga, reprezentat de avocatul Andrei Buga

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Mihail Buga împotriva Tatianeii Iordan cu privire la încasarea sumei, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată

împotriva deciziei din 25 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Mihail Buga și menținută hotărârea din 4 martie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Buiucani, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 3 septembrie 2018, Mihail Buga a depus cerere de chemare în judecată împotriva Tatianeii Iordan, intervenient accesoriu Andrei Buga cu privire la încasarea sumei, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii a invocat că la 26 mai 2018, în or. Căușeni, s-a produs un accident rutier cu implicarea automobilelor de model Skoda Octavia cu n/î XXXXX și Audi A3 cu n/î XXXXX, iar vinovat de producerea accidentului a fost recunoscut posesorul automobilului de model Audi A3 cu n/î XXXXX.

A menționat că în rezultatul accidentului rutier a fost considerabil diminuată valoarea de piață a automobilului de model Skoda Octavia cu n/î XXXXX, iar conform raportului de expertiză nr. 1282/06A întocmit de SRL „Exauto-Plus” valoarea pierdută a autovehiculului menționat constituie 16 423,4 de lei.

Având în vedere prevederile art. 16 lit. i) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule și art. 1416, 1422, 1423 Cod civil, a evidențiat că pârâta urmează să repare prejudiciului moral pe care îl estimează la suma de 10 000 de lei.

A considerat că anume suma respectivă ar fi una echitabilă din simplu motiv că automobilul de model Skoda Octavia, conform certificatului de înmatriculare nr. XXXXX, îi aparține cu drept de proprietate, fiind XXXXX, iar mijlocul respectiv de transport facilitează considerabil deplasarea sa.

A învederat că, deoarece mijlocul de transport menționat a fost la reparație 8 zile, fapt confirmat prin comanda de primire a automobilului la reparație și comanda de înlăturare a erorilor de bord după reparație (10 iulie 2018 – 18 iulie 2018), a fost în imposibilitate de a se folosi de automobil și de facto a fost privat de posibilitatea de a se deplasa, incomoditățile cauzate de lipsa mijlocului de transport au fost determinate de obligativitatea prezentării automobilului la asigurător, ulterior, la expertiză, planificarea acestuia la reparație la DAAC-Hermes etc.

Toate aceste disconforturi cauzate de către vinovatul accidentului rutier din 26 mai 2018 au provocat nu numai suferințe de ordin moral (avarierea unui mijloc nou de transport), dar și de ordin fizic prin privarea de posibilitatea de a se folosi de automobil după destinație.

A comunicat că, în speranța de a soluționa prezentul litigiu pe cale amiabilă, la 19 iulie 2018, în adresa Tatianeii Iordan a fost expediată o cerere prealabilă care a fost recepționată la 26 iulie 2018, fapt confirmat prin avizul de primire.

Totodată, a considerat oportun ca Andrei Buga să fie atras în prezentul proces în calitate de intervenient accesoriu în corespundere cu art. 67 CPC de partea reclamantului din motiv că la momentul producerii accidentului la 26 mai 2018 era la volanul automobilului de model Skoda Octavia cu n/î XXXXX.

Și-a întemeiat pretențiile în baza dispozițiilor art. 16 alin. (1) lit. g), i), alin. (2) din Legea nr. 414 cu privire la asigurarea obligatorie de răspundere civilă pentru pagube produse de autovehicule din 22 decembrie 2006, art. 607, 1398, 1410 alin. (1), (2), 1416, 1422, 1423 Cod civil, art. 94, 166, 167 CPC.

A solicitat admiterea acțiunii, încasarea sumei de 16 423,4 de lei cu titlu de valoare diminuată a automobilului de model Skoda Octavia cu n/î XXXXX după accidentul produs la 26 mai 2018, repararea prejudiciului moral în mărime de 10 000 de lei, încasarea cheltuielilor suportate pentru expertiza întocmită de SRL „Exauto-Plus” în mărime de 500 de lei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 4 martie 2019 a Judecătoreii Chișinău sediul Buiucani, a fost respinsă acțiunea ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 25 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Mihail Buga și menținută hotărârea primei instanțe.

Prima instanță și instanța de apel au reținut că în vederea demonstrării temeiniciei cerințelor înaintate față de Tatiana Iordan, Mihail Buga a făcut referire la concluziile din raportul de evaluare a pagubei nr. 1282/06A din 27 iunie 2018 întocmit de SRL „Exauto-Plus”, cu toate acestea, raportul de evaluare a fost întocmit unilateral, fără participarea persoanei de la care se solicită acest prejudiciu, respectivul înscris este lipsit de relevanță, fiind efectuat extrajudiciar, în lipsa concursului instanței de judecată și a altor participanți la proces.

Totodată, instanțele de judecată ierarhic inferioare au evidențiat că la întocmirea raportului de evaluare a pagubei nr. 1282/06A din 27 iunie 2018 au fost admise încălcări inacceptabile și care duc în eroare instanța de judecată, or potrivit raportului în cauză, valoarea de piață a mijlocului de transport de model Skoda

Octavia anterior accidentului rutier, indicată în raport și utilizată în formulă la determinarea valorii diminuate a mijlocului de transport, deja după producerea accidentului rutier din 26 mai 2018, depășește de fapt valoarea automobilului nou, procurat de către Mihail Buga la data de 28 noiembrie 2017.

Au menționat instanțele de judecată ierarhic inferioare că despăgubirea de asigurare, de care a beneficiat Mihail Buga, este egală cu costul cheltuielilor necesare pentru restabilirea automobilului în situația în care acesta se afla până la producerea cazului asigurat.

Cu referire la netemeinicia argumentelor cu privire la repararea prejudiciului moral suferit de Mihail Buga în urma accidentului rutier, instanțele de judecată ierarhic inferioare au accentuat că în momentul accidentului rutier, la volanul automobilului de model Skoda Octavia cu n/î XXXXX se afla Andrei Buga.

Așadar, prima instanță și instanța de apel au considerat că doar părțile implicate în accidentul rutier pot înainta pretenții și pot solicita repararea prejudiciului material/moral, iar faptul că în timpul reparației autoturismului, Mihail Buga era lipsit de posibilitatea de a se deplasa, nu constituie temei de încasare a prejudiciului moral de la Tatiana Iordan.

La 27 decembrie 2019, Mihail Buga, reprezentat de avocatul Andrei Buga a declarat recurs împotriva deciziei din 25 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat că instanța de apel a reținut greșit precum că raportul de evaluare a fost întocmit unilateral, fără participarea intimitei de la care se solicită compensarea prejudiciului, deoarece aceasta a recepționat invitația de a participa la 18 iunie 2018 ora 09:00 la constatarea defecțiunilor și întocmirea raportului de evaluare, astfel, fiind la curent.

Referitor la pretinsele încălcări privind întocmirea raportului de evaluare a pagubei nr. 1282/06A, în sensul că valoarea de piață a automobilului de model Skoda Octavia la 26 mai 2018 ar fi mai mare decât prețul de achiziție a automobilului din 28 noiembrie 2017, făcând referire la prevederile art. 117 alin. (2) CPC, recurentul a menționat că drept probe sunt recunoscute printre restul mijloacelor de probă exhaustiv enumerate concluziile expertului ce în speța dată se materializează prin raportul de evaluare din 18 iunie 2018 nr. 1282/06A întocmit de către expertul Adrian Ciobanu, care în corespundere cu prevederile Legii nr. 989 din 18 aprilie 2002 cu privire la activitatea de evaluare, dispune de licență ce-i oferă posibilitate de a întocmi astfel de evaluări.

La fel, în cazul în care acest raport de evaluare ar fi trezit dubii părții adverse, ținând cont de faptul că au fost somați să se prezinte la actul de constatare a defecțiunilor și ulterior la întocmirea raportului de evaluare la 18 iunie 2018 ora 09:00, fapt confirmat prin avizul de recepție, acțiune la care nu au participat, ar fi fost în drept dacă s-ar fi prezentat să înainteze obiecții sau, având în vedere că la acel moment defecțiunile nu erau încă înlăturate, să solicite întocmirea unui alt raport de evaluare de către un alt expert.

A comunicat că prin hotărârea din 29 noiembrie 2018 a Judecătoria Chișinău sediu Buiucani, dosarul Mihail Buga vs SA „Moldasig”, a fost constatat

că dânsul, în corespundere cu art. 19 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, care prevede că asiguratorul urmează să examineze bunurile avariate și să încheie, în termen de 5 zile lucrătoare din data primirii cererii persoanei păgubite privind despăgubirea de asigurare, un proces-verbal de constatare a pagubelor, o astfel de adresare fiind înregistrată la 28 mai 2018, care însă, la expirarea a 5 zile lucrătoare a fost lăsată fără nicio reacție.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare, deși au făcut referire la hotărârea din 29 noiembrie 2018 a Judecătorei Chișinău sediu Buiucani (dosarul Buga Mihail vs SA „Moldasig”), nu au pătruns în esență că litigiul respectiv s-a iscat din motivul că SA „Moldasig” nu a dorit să achite integral prețul pentru manoperă solicitat de DAAC Hermes. Astfel, bonurilor de plată nr. 0807 (10 863 de lei) și nr. 0811 (7 118 de lei), anexate la dosar, reprezintă costul manoperei în valoare de 17 981 de lei.

A specificat că costul pieselor este confirmat prin ordinul nr. SCO 0000936 din 10 iulie 2018, anexat la materialele dosarului odată cu depunerea cererii de chemare în judecată din 3 septembrie 2018 și are o valoare de 10 558 de lei și indică piesele pentru care SA „Moldasig” a achitat.

Legiuitorul, prin art. 16 alin. (2) lit. g) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, a stabilit garanția compensării venitului ratat de către proprietarul automobilului căruia i s-a avariat mijlocul de transport. Astfel, se protejează dreptul de proprietate, deoarece nu e suficient doar să restabilești bunul fără să acorzi compensații pentru diminuarea valorii după accident.

În acest context, a subliniat că noțiunea privind restabilirea automobilului în situația până la producerea cazului asigurat cuprinde costul reparării automobilului și costul diminuării valorii după reparație.

A remarcat că, în corespundere cu prevederile art. 118 alin. (1) și 122 alin. (1) CPC, prezentând raportul de evaluare a pagubei nr. 1282/06A din 27 iunie 2018 a făcut tot posibilul pentru a demonstra existența diminuării valorii.

Prin urmare, a considerat declarativă și afirmația instanței de apel precum că el nu a demonstrat temeinicia pretențiilor sale în privința diminuării valorii din simplu motiv că intimatul în afară de prezentarea raportului de evaluare nr. 2a-1566/19 nici nu avea cum să demonstreze diminuarea.

Cu referire la prevederile art. 607 alin. (1), 1410 alin. (1), (2) Cod civil și Hotărârii explicative a Curții Supreme de Justiție nr. 11 din 16 decembrie 2013, a evidențiat recurentul că atât raportul de expertiză nr. 1282/06A, cât și procesul-verbal din 26 iunie 2018 sunt probe pertinente ce nu au fost contestate și dovedesc incontestabil cine este vinovat de producerea acestui accident rutier și care este valoarea prejudiciului cauzat proprietarului automobilului prin diminuarea valorii acestuia.

A obiectat că instanța de apel a interpretat eronat legea prin faptul că a considerat că doar părțile implicate în accident care erau la volanul automobilului au dreptul la recuperarea prejudiciului moral.

Având în vedere prevederile art. 1422 alin. (1) Cod civil, a concretizat că dreptul la compensarea prejudiciului moral îl au nu numai persoanele prejudiciate direct (conducătorul automobilului), dar și persoanele cărora prin acest accident le-

au fost lezate drepturile personale nepatrimoniale ce au generat apariția suferințelor psihice și a altor disconforturi.

Instanța de apel a dat o apreciere greșită probelor anexate care confirmă că o persoană XXXXX a fost de facto privată de posibilitatea de a se deplasa pe perioada 10 iulie 2018 – 18 iulie 2018, când automobilul său s-a aflat la reparație, fapt demonstrat prin comanda de primire a automobilului la reparație și comanda de înlăturare a erorilor de bort după reparație.

Din acest motiv, a remarcată că i-au fost provocate nu numai suferințe de ordin psihic prin avarierea unui mijloc nou de transport, dar și de ordin fizic prin privarea lui de posibilitatea de a se deplasa și a se folosi de automobil după destinația pentru care a fost procurat.

Reieșind din prevederile art. 16 lit. i) din Legea nr. 414 din 22 decembrie 2006, art. 1416, 1422 și 1423 Cod civil, a învederat că solicitarea sa privind compensarea prejudiciului moral, pe care îl estimează la suma de 10 000 de lei, este una echitabilă și demonstrată prin probe.

Prin urmare, afirmația instanței de apel privind dreptul la compensarea prejudiciului moral doar de către persoanele care nemijlocit în momentul producerii accidentului erau în automobil este o interpretare eronată a legii și o aplicare defavorabilă ce-i lezează grav drepturile personal nepatrimoniale.

A reiterat că concluziile instanței de apel intră în contradicție cu circumstanțele cauzei, astfel, fiind greșit soluționată cauza, iar suma reținută de instanță în valoare de 17 981 de lei ca fiind despăgubire acordată pentru cazul asigurat produs la 26 mai 2018 e în vădită disproporție cu suma indicată în raportul de evaluare a pagubei nr. 1282/06A întocmit de către SRL „Exauto-Plus” și suma real achitată de SA „Moldasig” pentru compensarea prejudiciului cauzat ce reprezintă 28 539 de lei.

Instanțele de judecată ierarhic inferioare, deși au făcut trimitere la normele juridice ce guvernează acest raport juridic privind diminuarea valorii automobilului, care au fost confirmate prin probe, s-au axat pe studiul sumelor ce au fost acordate în calitate de despăgubire de către asigurător pe cazul asigurat produs la 26 mai 2018 și nu au făcut diferența dintre despăgubirile de asigurare și compensarea valorii pierdute a automobilului după reparație.

Cu referire la prejudiciul moral, a subliniat că, deși au fost depuse probe în sensul că automobilul deteriorat îi aparține cu drept de proprietate, dânsul fiind XXXXX, a fost lipsit mai bine de o săptămână de posibilitatea de a utiliza automobilul conform destinației și privat realmente de posibilitatea de a circula fiind afectat nu doar aspect emoțional, dar și fizic și psihologic, instanța de apel nu a argumentat motivul respingerii acestor probe și foarte laconic a respins această solicitare fără vreo motivare temeinică, prin ce a încălcat și prevederile art. 6 alin. (1) din CEDO.

La 16 ianuarie 2020, în adresa intimatei Tatiana Iordan a fost expediată copia cererii de recurs depusă de Mihail Buga, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 155), corespondența menționată fiind însă returnată în adresa instanței cu mențiunea „nereclamat” (f. d. 156).

Până la data stabilită pentru examinarea chestiunii privind admisibilitatea recursului, în adresa Curții Supreme de Justiție nu a parvenit referința prin care intimata să-și expună poziția față de temeiurile recursului.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că copia deciziei recurate a fost expediată în adresa părților la 25 octombrie 2019, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire (f. d. 141), însă careva date care ar confirma cu certitudine data recepționării acesteia de către recurent la materialele dosarului lipsesc.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 27 decembrie 2019 în termenul legal.

Examinând temeiurile recursului declarat de Mihail Buga, reprezentat de avocatul Andrei Buga, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) CPC, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) CPC, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Mihail Buga, reprezentat de avocatul Andrei Buga, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei contestate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Distinct de aceste constatări, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII CPC, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin. (4) CPC, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 CPC, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr. 26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție conchide că recursul declarat de Mihail Buga, reprezentat de avocatul Andrei Buga urmează a fi considerat ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) CPC, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Mihail Buga, reprezentat de avocatul Andrei Buga.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Mariana Pitic

Nicolae Craiu